19/04/2022

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος για την προδοσία του Ιούδα

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

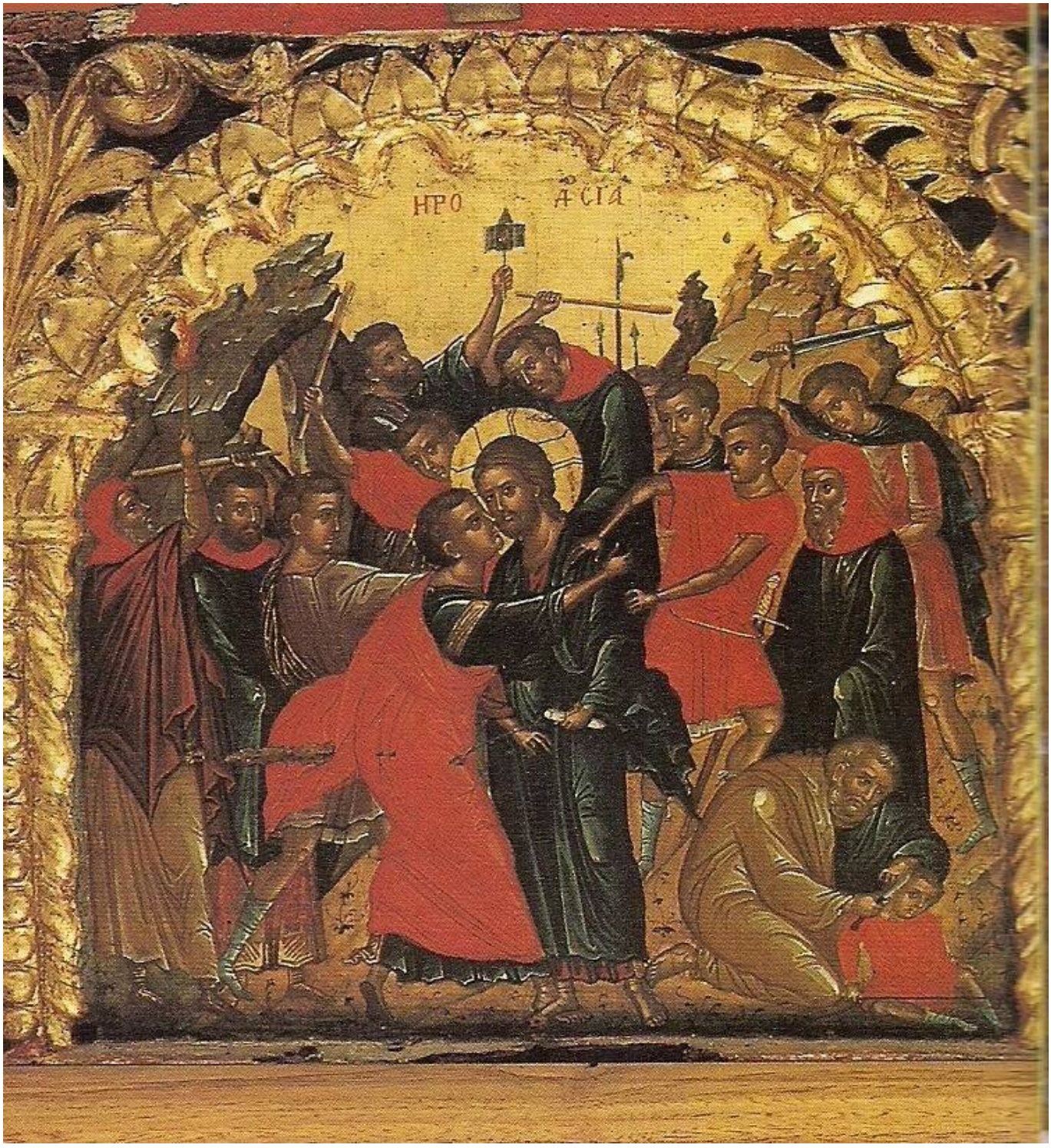

Ομιλία στην Προδοσία του Ιούδα

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Ας δούμε πώς παραδόθηκε ο Δεσπότης. Για να μάθομε καλά και του προδότη όλη τη μανία, και του μαθητή την αχαριστία να γνωρίσομε, και του Δεσπότη την ανείπωτη φιλανθρωπία, ας ακροασθούμε τον Ευαγγελιστή πώς εκείνου την παρατολμία ιστορίζει.

Τότε, λέγει, πορευθείς εις εκ των δώδεκα, Ιούδας ο λεγόμενος Ισκαριώτης, προς τους αρχιερείς, είπεν αυτοίς· τι θέλετέ μοι δούναι, καγώ υμίν παραδώσω αυτόν; Θαρρώ πως είναι ξάστερα τούτα τα λόγια και δεν αφήνουνε τίποτε κρυφό. Κι άμα τα καλοξετάσει κανένας χωριστά το καθένα, πολλά έχει να στοχαστεί και πολύ βαθιά νοήματα να πιάσει. Και πρώτα για τον καιρό. Δεν τόνε σημαδεύει απλά κι όπως νάναι, ο ευαγγελιστής. Δεν λέγει πορευθείς μονάχα· αλλά τότε πορευθείς. Τότε... Πότε; Και για ποιον λόγο σημαδεύει τον καιρό; Δεν τόνε σημαδεύει απλά κι όπως νάναι ο ευαγγελιστής, μιλώντας μας μέσα στο Πνεύμα· γιατί εκείνος που λαλεί μέσα στο Πνεύμα τίποτε απλά και τυχαία δεν το λέγει.

Τι είναι λοιπόν, το τότε; Πριν από εκείνη την ώρα, πριν από αυτό το τότε σίμωσε το Χριστό η γυναίκα που είχε το αλάβαστρο με το μυρωδικό και που τόχυσε πάνω στο κεφάλι του. Φανέρωσε πολλή πίστη εκείνη η γυναίκα, φανέρωσε πολλήν έγνοια, φανέρωσε πολλήν υπακοή και σέβας. Άλλαξε από τον προτινό της βίο κι έγινε καλύτερη και φρονιμώτερη. Και σαν η πόρνη μετάνοιωσε, σαν κατάλαβε τον Δεσπότη, τότε ο μαθητής παράδωσε τον Διδάσκαλο. Τότε... Πότε; Όταν ήρθε η πόρνη και το μυρωδικό λάδι έχυσε στα πόδια του Ιησού και τα σφούγγισε με τις τρίχες της κεφαλής της και πολλήν έγνοια φανέρωσε σβύνοντας με την εξομολόγηση όλα της τα κρίματα. **Τότε, λοιπόν, σαν είδε τη γυναίκα εκείνη τόσην έγνοια να φανερώνει μπροστά στον Διδάσκαλο, τότες αυτός έδραμε στην παράνομη προδοσία**. Κι ενώ εκείνη από τον βυθό της αμαρτίας ανέβηκε στον ουρανό, αυτός ύστερα από τόσα θαύματα και σημεία, ύστερ' από την ανείπωτη τη συγκατάβαση, γκρεμνίσθηκε στα τάρταρα. Τόσο μεγάλο κακό είναι η ραθυμία κι η χαλασμένη προαίρεση. Για τούτο και ο Παύλος έλεγε· **ο δοκών εστάναι βλεπέτω μη πέση**. Κι ο προφήτης παλαιότερα φώναξε· μη ο πίπτων ουκ ανίσταται; ή ο αποστρέφων ουκ επιστρέφει; Για να μη θαρρεύει εκείνος που στέκεται, αλλά πάντα νάχει αγωνία, μηδέ κείνος που έπεσε ν' απελπίζεται. Γιατί τόση είναι η δύναμη του Κυρίου, που και πόρνες και τελώνες να τραβήξει και να βάλει κάτω από το ζυγό του.

Τι γίνεται, λοιπόν; Αυτός που τράβηξε κοντά του τις πόρνες, δεν μπόρεσε να κρατήσει τον μαθητή; Ναι, μπορούσε να κρατήσει και τον μαθητή· αλλά δεν ήθελε να τον κάνει καλόν με την ανάγκη, μηδέ με τη βία να τον κρατήσει κοντά του. Για

τούτο ο ευαγγελιστής, ιστορώντας μας για τον αχάριστο μαθητή, λέγει· τότε πορευθείς, ήγουν δίχως να τον καλέσει κανένας, δίχως να τον αναγκάσει ή να τον σπρώξει άλλος, αλλά από μονάχος του κινήθηκε σ' εκείνη την πράξη, από δική του γνώμη σ' εκείνο το παράνομο τόλμημα ώρμησε, δίχως να κινηθεί από άλλη αιτία, αλλά από την κακία που ερχότανε από μέσα του πήγε να πέσει στην προδοσία του Δεσπότη. Τότε πορευθείς εις των δώδεκα. Και τούτο είναι όχι μικρό βάρος που λέγει εις των δώδεκα. Γιατί ήτανε κι άλλοι εβδομήντα μαθητάδες, για δαύτο είπε εις των δώδεκα, ήγουν ένας από τους διαλεχτούς, από εκείνους που κάθε μέρα συναναστρεφόντανε μ' αυτόν, που είχανε πολύ το θάρρος μαζί του. Για να μάθεις, λοιπόν, πως ήτανε από τους πρώτους μαθητάδες, λέγει εις των δώδεκα. Και δεν τ' αποκρύβει τούτα, γράφοντας ο ευαγγελιστής, για να νοιώσεις πως αυτό που φαίνεται ατιμία, φανερώνει τη φροντίδα του Δεσπότη σε μας, που τον προδότη και τον κλέφτη τον αξίωσε με τόσα αγαθά, κι ίσαμε το τελευταίο βράδι τον συμβούλευε και τον πρότρεπε.

Είδες την πόρνη πώς σώθηκε, επειδή συνήρθε, και πώς ο μαθητής γκρεμνίσθηκε με τη ραθυμία; Μη λοιπόν απελπίζεσαι, κυττάζοντας την πόρνη, μηδέ πάλι να θρασέψεις, ρίχνοντας τα μάτια σου στην αποτολμία του μαθητή. Γιατί και τα δύο τούτα είναι ολέθρια. Εύκολα γλυστράει η γνώμη μας και ξεστρατίζει η πρόθεσή μας. Για δαύτο απ' ολούθε πρέπει ν' ασφαλίζεται κανένας. Τότε πορευθείς εις των δώδεκα, Ιούδας ο Ισκαριώτης. **Βλέπεις από τι συντροφιά ξέπεσε;** Βλέπεις από τι διδασκαλία έμεινε πίσω;

Βλέπεις τι κακό μεγάλο είναι η ραθυμία; Ιούδας, λέγει, ο Ισκαριώτης, γιατί ήτανε κι άλλος συνονόματος με τούτον, ο λεγόμενος του Ιακώβου. Βλέπεις του ευαγγελιστή τη σοφία, που όχι από την πράξη μα από τον τόπο μάς **τον ονοματίζει**, ενώ τον άλλον όχι από τον τόπο αλλά από το όνομα του πατέρα του μάς τον κάνει γνωστό; **Ενώ μπορούσε φυσικά να πει Ιούδας ο προδότης. Αλλά για να μας διδάξει πως πρέπει να κρατάμε καθαρή τη γλώσσα από κατηγόρια,** τσιγκουνεύτηκε τη λέξη προδότης. Ας μάθομε, λοιπόν, να μην κακολογούμε τον εχθρό μας. Γιατί αν αυτός ο μακάριος δεν θέλησε να κατηγορήσει τον προδότη, ιστορώντας το παράνομο τούτο τόλμημα, αυτό το περισώπασε και τον ονομάτισε από τον τόπο απ' όπου καταγότανε, πώς εμείς θα συγχωρεθούμε κατηγορώντας τον διπλανό μας; Εμείς, που πολλές φορές όχι μονάχα τους εχθρούς θυμόμαστε με κακολογία, αλλά κι εκείνους που θέλουνε το καλό μας, ας μην κάνομε τέτοια, σας παρακαλώ.

Είναι συμβουλή και του Παύλου που λέγει: **Πας λόγος σαπρός εκ του στόματος υμών μη εκπορευέσθω**. Έτσι ο μακάριος Ματθαίος, όντας καθαρός από τέτοιο πάθος, έλεγε: Τότε πορευθείς εις εκ των δώδεκα, ο λεγόμενος Ιούδας ο Ισκαριώτης

προς τους αρχιερείς είπε· τι θέλετέ μοι δούναι καγώ υμίν παραδώσω αυτόν; Ω βρωμερό λάλημα! Ω ασυλλόγιστη τόλμη! Το θυμούμαι και τρέμω, αγαπητοί, πώς βγήκεν από στόμα το λάλημα, πώς κίνησε τη γλώσσα, πώς δεν ξεριζώθηκε από το κορμί η ψυχή, πώς δεν παραλύσανε τα χείλη, πώς ο νους του δεν ξεστάθηκε. Τι θέλετέ μοι δούναι, καγώ υμίν παραδώσω αυτόν; Λέγε μου, Ιούδα, αυτό σ' έμαθε ο Διδάσκαλος τόσον καιρό; Έτσι λησμόνησες τις αδιάκοπες συμβουλές του; **Δεν σου έλεγε μη κτήσεσθε χρυσόν μήτε άργυρον, από την αρχή κυττάζοντας πώς να βάλει χαλινάρι στην ακράτητη μανία σου για τα λεφτά;** Δεν σε συμβούλευε λέγοντας εάν τις σε ραπίση εις την δεξιάν σιαγόνα, στρέψον αυτώ και την άλλην; Για ποιο λόγο, πες μου, παράδοσες τον Διδάσκαλο; Επειδή σου χάρισε εξουσία καταπάνω στους δαίμονες, και να γιατρεύεις αρρώστειες, και λεπρούς να καθαρίζεις, κι άλλα πολλά τέτοια θαύματα να φανερώνεις; Για τόσες λοιπόν ευεργεσίες, τέτοιαν αμοιβή του πληρώνεις; Ω ξέφρενη καρδιά ή μάλλον φιλαργυρία! Γιατί όλα τούτα τα κακά η φιλαργυρία τα γεννάει, η ρίζα όλων των κακών, που σκοτεινιάζει τις ψυχές μας και τους ίδιους τους νόμους της φύσεως, και μας βγάζει από τα συλλοϊκά μας και δεν αφήνει μηδέ φιλία μηδέ συγγένεια μηδέ τίποτ' άλλο να θυμόμαστε. Αλλά μια και σακατέψει τα μάτια της ψυχής, μας βάζει να περπατάμε μέσα στο σκοτάδι.

Και για να το μάθεις αυτό καλά, ιδές πόσα δεν έδιωξε από την ψυχή του Ιούδα. Σαν μπήκε εκεί μέσα, τη συναναστροφή, τη συνήθεια, τη θαυμαστή διδασκαλία, τη φιλία, όλα τούτα τάρριξε στη λησμοσύνη. Καλά έλεγε ο Παύλος ρίζα πάντων των κακών εστιν η φιλαργυρία. Τι θέλετε μοι δούναι, καγώ υμίν παραδώσω αυτόν; Παραδίνεις, Ιούδα, αυτόν που όλα τα κρατάει μέσα στο πρόσταγμά του; Πουλάς τον αχώρετο στον νου, τον χτίστη του ουρανού και της γης, τον πλάστη της φύσεώς μας, αυτόν που με λόγο και νεύμα τάφτιαξε όλα; Για να δείξει, λοιπόν, πως θεληματικά παραδόθηκε, άκου τι έκαμε. Την ώρα της προδοσίας, όταν ήρθανε καταπάνω του με μάχαιρες και κοντάρια, και με δαδιά αναμένα και φανάρια, τους λέγει τίνα ζητείτε; Και πάψανε παρευθείς να ξέρουνε ποιον θα πιάνανε. Τόσο ήτανε εκείνος μακρυά από το να μπορέσουνε να τον πιάσουνε, που ούτε να τον δούνε μπροστά τους δεν μπορούσανε, ενώ ήτανε, τόση φωτοχυσία. Και πως αυτό θέλει να πει, ήγουν πως ενώ είχανε δαδιά και φανάρια δεν τον βλέπανε μολαταύτα, βγαίνει από τα παρακάτω λόγια. **Και ο Ιούδας ειστήκει μετ' αυτών, αυτός που τους είχε πει εγώ υμίν παραδώσω αυτόν**. Γιατί ο Χριστός τους σύγχυσε τη διάνοια, θέλοντας να φανερώσει τη δύναμή του, για να μάθουνε πως καταπιάνονταν με τ' αδύνατα. Και σαν ακούσανε τη φωνή του πισωπερπατήσανε σκυφτοί και πέσανε τέλος χάμου. Είδες πώς δεν αποκριθήκανε λόγο, αλλά πέφτοντας δείξανε καταφάνερα την αδυναμία τους; Κύτταξε τη φιλανθρωπία του Δεσπότη! **Μια και μηδέ μ' αυτόν τον τρόπο δεν συγκίνησε την αδιαντροπιά του προδότη, μηδέ την αγνωμοσύνη των Ιουδαίων, παραδίνεται τότε και λέγει ο Κύριος. Σαν τους έδειξα πως καταπιάνονται με τ' αδύνατα, θέλησα να τους ημερώσω τη μανία· δεν θέλουνε, μα επιμένουνε στην κακία τους**

. Ιδού, λοιπόν, παραδίνομαι. Αυτά σας τα λέγω, για να μην κατηγορήσει κανένας τον Χριστό λέγοντας: Γιατί δεν άλλαξε την καρδιά του Ιούδα; Γιατί δεν τον έκαμε καλύτερο; Και πώς έπρεπε να κάμει τον Ιούδα φρόνιμο και καλόκαρδο, με τη βία ή με την προαίρεση; Αν με τη βία, μηδέ μ' αυτόν τον τρόπο δεν έμελλε να γίνει καλύτερος· γιατί κανένας δεν γίνεται καλύτερος με την ανάγκη. Αν με την προαίρεση και τη θέλησή του, όλα ο Κύριος τα χρησιμοποίησε για να τον ανεβάσει από χαμηλά. **Κι αν εκείνος δεν θέλησε να πάρει τα φάρμακα, δεν φταίει ο γιατρός, αλλά ο άρρωστος που τ' απαρνήθηκε**. Θέλεις να μάθεις πόσα έκαμε για να τον κρατήσει κοντά του; Του χάρισε πολλά θαύματα, του προείπε την προδοσία, τίποτα δεν παράτησε να κάνει σ' αυτόν σαν σε μαθητή αγαπημένο. Και για να μάθεις, πως ενώ μπορούσε ν' αλλάξει, δεν το θέλησε, αλλά από την ίδια τη ραθυμία του έγινε ό,τι έγινε: αφού παράδοσε τον Κύριο και πήρε τέλος η μανία του, έρριψε τα τριάκοντα αργύρια λέγοντας ήμαρτον παραδούς αίμα αθώον.

Προτύτερα έλεγε τι θέλετέ μοι δούναι καγώ υμίν παραδώσω αυτόν. Σαν τέλεσε την αμαρτία το κατάλαβε. Απ' αυτό μαθαίνομε πως σαν η ψυχή μας είναι ράθυμη, ούτε παραίνεση ούτε νουθεσία ωφελεί. Κι όταν είμαστε ξύπνιοι στο καλό, μονάχοι μας μπορούμε να σηκωθούμε. Στοχάσου· όταν τον συμβούλευε και πάσχιζε να τον κρατήσει από την κακή πράξη, δεν άκουσε μηδέ δέχθηκε τη νουθεσία. Και σαν δεν ήτανε πια κανένας να τον συμβουλεύσει, αναταράχθηκε η συνείδησή του, κι εκεί που κανένας δεν τον δίδασκε, άλλαξε και πέταξε τα τριάντα αργύρια. Γιατί, λέγει ο ευαγγελιστής, έστησαν αυτώ τριάκοντα αργύρια. **Πληρώσανε το αίμα εκείνου που ήταν ατίμητος**. Τι παίρνεις, Ιούδα, τριάντα αργύρια; Δωρεάν κατέβηκε ο Χριστός να χύσει το αίμα του για την οικουμένη και συ τώρα παζαρεύεις αυτό το αίμα; Ποια ντροπή τρανότερη από τέτοιο παζάρεμα! Ποιος είδε και ποιος άκουσε!

Μεταφρ. Βασ. Μουστάκη
ΚΙΒΩΤΟΣ
ΕΤΟΣ Α' ΜΑΡΤΙΟΣ 1952
ΑΡΙΘΜ. ΦΥΛΛ. 3
πηγη www.impantokratoros.gr